

tovní doby) a bez zavinění žalovaného. Nejde také o to, jak mylně za to má odvolací soud, aby žalovaný vrátil žalobci pachtovaný statek ve stavu, v jakém jej převzal, nýbrž o to, by žalovaný dal žalobci náhradu za náklad na pozemky, náhradu za osev v prvním pachtovním roce převzatý, jakož i orbu a hnojivo, když následkem převzetí dvora Státním pozemkovým úřadem k odevzdání jeho žalovaným žalobci nedošlo. Žalovaný převzal dvůr do pachtu s pozemky osetými, zoranými, pohnojenými. Kdyby neměl žalovaný žalobci osev, orbu a hnojivo nahraditi, byl by na úkor žalobcův obohacen. Vždyť sám doznal, že celou úrodu po 1. červenci 1923 zpeněžil a že si, pokud pozemky zoral, pohnojil a osel, dal náklady s tím spojené nahraditi od Adolfa V-a, jemuž žalobce dvůr se svolením Státního pozemkového úřadu prodal a že s V. ujednal pro ten případ, že bude (žalovaný) nucen zaplatiti žalobci náhradu vyšší, že mu (V.) tento rozdíl nahradí. Prospěch takto žalovanému připadající na úkor žalobce si ponechati není oprávněn.

Čís. 6533.

Příkaz Šu 160 nesp. říz., podle něhož před vydáním odevzdací listiny nutno odkazy nezletilců bud' složiti na soudě nebo náležitě zajistiti, jest bezpodmínečným a nemohou se dědicové sprostiti této povinnosti pouhým popřením platnosti posledního porřízení.

Popírají-li dědicové platnost odkazů, nelze použiti Šu 125 nesp. říz. Dědicům jest však volno, domáhati se zápornou určovací žalobou určení, zda poslední porřízení jest platno čili nic.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1926, R II 295/26, R II 393/26.)

Zůstavitel ustanovil dovětkem ze dne 11. září 1925 odkazovníky nezletilé Julii, Elišku a Bohumilu G-ovy a nezl. Vladimíra R-a. K pozůstalosti se přihlásila ze zákona pozůstalá vdova. Návrh některých dědiců, by dovětek ze dne 11. září 1925 byl prohlášen neplatným, s o u d p r v é s t o l i c e usnesením ze dne 3. prosince 1925 zamítl. Usnesením ze dne 18. května 1926 schválil p o z ů s t a l o s t n í s o u d projednání pozůstalosti notářem a poukázal odkazovníky na pořad práva. Do tohoto usnesení stěžoval si v první řadě zákonný zástupce nezl. Julie, Elišky a Bohumily G-ových. R e k u r s n í s o u d rekursu vyhověl a změnil napadené usnesení, vysloviv, že bude odevzdací listina vydána, jakmile bude prokázáno, že jsou odkazy náležitě zajištěny nebo splněny. D ů v o d y: Stížnosti nelze upříti oprávnění, neboť podle ustanovení Šu 160 nesp. říz. jest potřebí, jedná-li se o nezletilé odkazovníky, by odkazy před odevzdáním pozůstalosti byly bud' na soudě složeny nebo náležitě zajištěny. V projednávaném případě zanechal zůstavitel v posledním porřízení odkazy svým vnukům Julii, Elišce a Bohumile G-ovým, kteří jsou dosud nezletilí, následkem čehož jest ve smyslu ustanovení Šu 160 nesp. říz. učiniti opatření v tomto zákoně ustanovená. Lhostejno jest, zdali dědici poslední porřízení, jímž odkazy zůstavitelem byly nařízeny,

uznali či platnost jeho popřeli. Nelze tedy pozůstalost dědicům odevzdati před zajištěním odkazů pro nezl. odkazovníky. Do usnesení prvního soudu ze dne 18. května 1926 stěžoval si též zákonný zástupce nezl. Vladimíra R-a. **R e k u r s n í s o u d** vyhověl i jeho rekursu a změnil napadené usnesení, vysloviv, že bude odevzdací listina vydána, jakmile bude prokázáno, že jsou odkazy náležitě zajištěny nebo splněny. **D ů v o d y:** Stížnosti nebylo lze upřít oprávnění. První soud již svým pravoplatným rozhodnutím ze dne 3. prosince 1925 správně rozlišuje odkazovníky, kteří jsou pod soudní ochranou (nezletilé, privilegované) a všechny ostatní (nepřilegované), a praví, že ohledně odkazovníků, kteří jsou pod soudní ochranou, jest podle Šu 76, 83 a 160 nesp. říz. předepsáno, by cestou úřední byli vyrozuměni za tím účelem, by naléhali buď na složení odkazů jim připadlých anebo na zajištění jich nároku z odkazů, a § 160 nesp. říz. výslovně ustanovuje, že, je-li odkazovník nezletilým, nebo chráněným nebo jeho osoba nejistá, má býti odkaz jemu připadlý buď na soudě složen nebo náležitě zajištěn. Poněvadž v projednávaném případě nezl. Vladimír R. je ještě nezletilý, musí ve smyslu cit. zákonného ustanovení jeho odkaz býti pro něho na soudě složen anebo náležitě zajištěn dříve, než odevzdací listina může býti vydána. Dědicové popřením platnosti poslední vůle zůstavitelovy, která jest dovětkem, nemohou se sprostiti tohoto závazku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacím rekursům dědiců do napadených usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y:

Napadená usnesení nejsou v rozporu s usnesením prvního soudu ze dne 3. prosince 1925. Ve výroku tohoto usnesení první stolice není vysloveno nic více, než že zamítá návrh Antonína G-a, Hedviky Š-ové a Anny H-ové, by poslední vůle ze dne 11. září 1925 byla prohlášena za neplatnou a oni byli poukázáni na pořad práva, by neplatnost této poslední vůle dokázali. O tom, že by nezletilým Julii, Elišce a Bohumile G-ovým a nezletilému Vladimíru R-ovi nepřislušel nárok na zajištění jich odkazů, není ani v důvodech tohoto usnesení řeči. Naopak v jeho důvodech jest výslovně uvedeno, že z moci úřední soud má dbáti také toho, zda šetřeno bylo předpisů nesporného řízení ohledně nezletilých odkazovníků. Stěžovatelé vlastně směsují otázku platnosti odkazů, kterou ovšem lze řešiti sporem, a otázku zajištění odkazů dle Šu 160 nesp. říz., o kterouž otázku tuto jediné jde. Rozhodnutí rekursního soudu odpovídají úplně zákonu, a stačí odkázati stěžovatele na jejich důvody. Příkaz Šu 160 nesp. říz., že před vydáním odevzdací listiny jest odkazy nezletilců buď na soudě složit nebo náležitě zajistiti, jest bezpodmínečný, a nemohou se dědicové z této povinnosti vyzouti pouhým popřením platnosti posledního pořízení, kteréžto popření se v tomto případě stalo dokonce od dědiců představujících jen 9 dvacetin pozůstalosti. K vůli úplnosti se podotýká, že otázkou vnitřních rozporů, v posledním pořízení prý obsažených, a otázkou, jak provedeno bude zajištění odkazů, nelze se v tomto období řízení obírat. Jest ovšem pravda, že v pří-

padě, o nějž jde, nelze zavést řízení podle § 125 nesp. říz. a že nelze dědice s účinky tam uvedenými odkázati, by pořadem práva popírali platnost odkazů. Tím není řečeno, že po dobu zůstavenou do vůle odkazovníků jsou vystaveni nejistotě, jak otázka platnosti odkazů bude rozřešena ve sporech, kterými odkazovníci budou se domáhati splnění odkazů. Není zajisté dědicům bráněno, by se na př. za podmínek Šu 228 c. ř. s. zápornou určovací žalobou nedomáhali určení, zda poslední pořízení jest platné čili nic, a aby svou činností přivedli pozůstalostní řízení ku konci.

Čís. 6534.

Nároku státu proti válečnému poškozenci na vrácení přeplatku invalidního důchodu, jenž prý byl vybírán neprávem vzhledem k tomu, že příjemce neměl naň nároku pro vyšší svůj příjem z činnosti hospodářsky samostatné, nelze se domáhati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1926, R II 368/26.)

Proti žalobě státu na válečného poškozence o vrácení přeplatku invalidního důchodu namítl žalovaný nepřipustnost pořadu práva. Soud prvního stálice námitce vyhověl a žalobu odmítl, rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs jest oprávněn, neboť jest pořad práva vyloučen. Řádným soudům náleží podle Šu 1 j. n. rozhodovati jen o právních poměrech, které jest posuzovati podle zásad práva soukromého. O takový právní poměr zde nejde. Žalující stát domáhá se na žalovaném válečném poškozenci vrácení přeplatku invalidního důchodu, jež žalovaný za dobu od 1. května 1920 do 31. prosince 1923 v sumě 2.420 Kč prý neprávem vybíral, protože prý pro vyšší svůj příjem z činnosti hospodářsky samostatné na invalidní důchod nároku neměl. Žalující strana a v souhlase s ní i rekursní soud odůvodňují přípustnost pořadu práva tím, že prý právním důvodem žaloby jsou nároky soukromoprávní, totiž nárok z bezdůvodného obohacení podle Šu 1431 obč. zák., po případě nárok na náhradu škody podle Šu 1295 obč. zák. Nezáleží však na zevní formě, do níž byl žalující nárok oděn, nýbrž na právní povaze nároku. Přihlíží-li se však k podstatě žalobního nároku, jest zřejmo, že jeho vznik kotví v právu veřejném, totiž v zákonech ze dne 20. února 1920 čís. 142 sb. z. a n. a ze dne 25. ledna 1922, čís. 39 sb. z. a n., které obsahují předpisy o požitcích válečných poškozenců z e s t á t n í p o k l a d n y a které ustanovují zejména v §§ 1—5 zákona čís. 142/1920 a ve čl. I. zákona čís. 39/1922 (také později ve článku I. zákona ze dne 10. dubna 1924, čís. 79 sb. z. a n.) předpoklady nároku na invalidní požitky v tom případě, má-li válečný poškozenec ještě jiné příjmy určité výše. Stát